YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

30 päivänä marraskuuta 2004 *

Asiassa C-16/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hovrätten över Skåne och Blekinge (Ruotsi) on esittänyt 19.12.2002 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 15.1.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Peak Holding AB

vastaan

Axolin-Elinor AB, aiemmin Handelskompaniet Factory Outlet i Löddeköpinge AB,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas ja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit C. Gulmann (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, R. Schintgen ja J. N. Cunha Rodrigues,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.3.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Peak Holding AB, edustajanaan advokat G. Gozzo,

— Axolin-Elinor AB, edustajinaan advokat K. Azelius ja jur. kand. M. Palm,

— Ruotsin hallitus, asiamiehinään K. Wistrand ja A. Kruse,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään N. B. Rasmussen ja K. Simonsson,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.5.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 89/104/ETY (EYVL 1989, L 40, s. 1; jäljempänä direktiivi), sellaisena kuin se on muutettuna 2.5.1992 tehdyllä sopimuksella Euroopan talousalueesta (EYVL 1994, L 1, s. 3), 7 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä ennakkoratkaisupyyntö on esitetty riita-asiassa, jossa kantajana on Peak Holding AB (jäljempänä Peak Holding) ja vastaajana on Axolin-Elinor AB (jäljempänä Axolin Elinor), aiemmin kyseisen riidan syntyessä Handelskompaniet Factory Outlet i Löddeköpinge AB (jäljempänä Factory Outlet), ja jossa on kyse niistä tavoista, joilla Factory Outlet markkinoi eräät vaatteita, jotka on varustettu Peak Holdingin hallussa olevalla Peak Performance -tavaramerkillä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Direktiivin 5 artiklan otsikkona on "Tavaramerkkiin kuuluvat oikeudet", ja sen sanamuoto on seuraava:

"1. Rekisteröidyn tavaramerkin haltijalla on yksinoikeus tavaramerkkiin. Tavaramerkin haltijalla on oikeus kieltää muita ilman hänen suostumustaan käyttämästä elinkeinotoiminnassa:

a) merkkiä, joka on sama kuin tavaramerkki ja samoja tavaroita tai palveluja varten kuin ne tavarat tai palvelut, joita varten tavaramerkki on rekisteröity;

— —

3. [1 kohdassa] säädetyin edellytyksin voidaan kieltää muun muassa:

— —

b) tavaroiden tarjoaminen tai liikkeelle laskeminen tai niiden varastoiminen tällaista tarkoitusta varten merkkiä käyttäen taikka palvelujen tarjoaminen tai suorittaminen merkkiä käyttäen;

c) tavaroiden maahantuonti — — merkkiä käyttäen;

— —."

4 Direktiivin 7 artiklan otsikkona on "Tavaramerkkiin kuuluvien oikeuksien sammuminen", ja se kuului alkuperäisessä versiossaan seuraavasti:

"1. Tavaramerkin haltija ei saa kieltää tavaramerkin käyttämistä niissä tavaroissa, jotka haltija tai hänen suostumuksellaan joku muu on saattanut markkinoille yhteisössä tätä tavaramerkkiä käyttäen.

— —"

5 Direktiivin 7 artiklan 1 kohtaa on Euroopan talousalueesta (jäljempänä ETA) tehdyn sopimuksen 65 artiklan 2 kohdan ja kyseisen sopimuksen liitteessä XVII olevan 4 kohdan mukaisesti muutettu kyseisen sopimuksen vuoksi siten, että ilmaisu "yhteisössä" on korvattu ilmaisulla "jossakin sopimuspuolessa".

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleva asia ja ennakkoratkaisukysymykset

6 Peak Holding on tanskalaiseen IC-Companys-konserniin kuuluva yhtiö ja muun muassa tavaramerkin Peak Performance haltija. Oikeus käyttää tätä tavaramerkkiä on annettu kyseiseen konserniin sidoksissa olevalle Peak Performance Production AB -nimiselle yhtiölle (jäljempänä Peak Performance Production). Viimeksi mainittu yhtiö valmistaa ja myy tällä tavaramerkillä varustettuja vaatteita ja asusteita Ruotsissa ja muissa maissa.

7 Kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan oikeusriidan syntyajankohtana Ruotsin oikeuden mukaan perustettu yhtiö Factory Outlet myi useissa myymälöissä Ruotsissa suoraan vaatteita ja muita tuotteita, joista suuri osa oli merkkitavaroita, jotka oli hankittu rinnakkaistuonnilla, jälleentuonnilla tai muulla tavalla kyseessä olevan tavaramerkin haltijan tavanomaisten jakelukanavien ulkopuolelta.

8 Vuoden 2000 lopulla Factory Outlet markkinoi erityisesti noin 25 000 kappaleen erää Peak Performance -merkkisiä vaatteita ilmoitettuaan tätä ennen lehdissä näiden tuotteiden myymisestä puoleen hintaan.

9 Kyseiset tuotteet kuuluivat Peak Performance Productionin vuosien 1996–1998 mallistoihin. Ne oli valmistettu tämän yhtiön lukuun ETA:n ulkopuolella. Ne oli tuotu ETA:han myyntitarkoituksessa.

10 Factory Outletin mukaan vaatteita pidettiin vuosina 1996–1998 kaupan itsenäisille jälleenmyyjille kuuluvissa myymälöissä, kun taas Peak Holdingin mukaan niitä pidettiin kaupan Peak Performance Productionin myymälöissä.

11 Vuoden 1999 marras- ja joulukuussa kaikkia erän vaatteita myytiin kuluttajille Kööpenhaminassa (Tanska) Peak Performance Productionin sisaryhtiön Carli Gry Denmark A/S:n omistamissa Base Campin tiloissa. Erä käsitti näin ollen tuotteet, jotka olivat yhä myymättä alennusmyynnin jälkeen.

12 Peak Performance Production myi tämän erän COPAD International -nimiselle ranskalaisyritykselle (jäljempänä COPAD). Peak Holdingin mukaan tällöin tehdyssä sopimuksessa määrättiin, että kyseistä erää ei saanut jälleenmyydä muihin Euroopan maihin kuin Venäjälle ja Sloveniaan, lukuun ottamatta sellaista 5 prosentin osuutta kokonaismäärästä, jonka sai myydä Ranskassa. Factory Outlet kiisti, että tällainen rajoitus olisi asetettu, ja väitti, että erää ostaessaan se ei missään tapauksessa ollut rajoituksesta tietoinen.

13 Factory Outlet vakuutti, että se oli hankkinut erän Ruotsin oikeuden mukaan perustetulta Truefit Sweden AB -nimiseltä yhtiöltä.

14 On kiistatonta, että lähdettyään Peak Performance Productionin varastosta Tanskasta kyseinen erä ei ole poistunut ETA:sta ennen sen toimittamista Factory Outletille Ruotsiin.

15 Peak Holding katsoi, että Factory Outletin markkinointitavat, erityisesti sen mainokset, loukkasivat sen tavaramerkkiä, ja se nosti 9.10.2000 kanteen Lunds tingsrättissä (Ruotsi). Se vaati, että tämä tuomioistuin velvoittaa Factory Outletin maksamaan vahingonkorvausta, kieltää sitä markkinoimasta ja myymästä kyseiseen erään kuuluvia vaatteita ja muita tuotteita sekä määrää nämä tuotteet hävitettäviksi.

16 Factory Outlet vaati kantajan vaatimusten hylkäämistä. Se väitti, että Peak Holding on saattanut riidanalaiset tavarat markkinoille ETA:ssa, joten sillä ei ole oikeutta kieltää tavaramerkin käyttämistä tavaroita myytäessä.

17 Factory Outlet väitti ensiksi, että tavarat oli saatettu markkinoille, kun Peak Performance Production oli tuonut ne sisämarkkinoille ja maksanut niihin liittyvät tullimaksut tarkoituksenaan myydä kyseiset tuotteet yhteisössä. Se väitti toiseksi, että tavarat oli saatettu markkinoille, kun itsenäiset jälleenmyyjät olivat pitäneet niitä kaupan. Se katsoi kolmanneksi, että tavarat oli saatettu markkinoille, kun Peak Performance Production oli myynyt niitä omissa myymälöissään ja Base Campin myymälässä, ja että tämän vuoksi ne oli saatettu kuluttajien saataville. Factory Outlet väitti neljänneksi, että tavarat oli joka tapauksessa saatettu markkinoille, kun ne oli myyty COPADille, riippumatta siitä, oliko ne myyty sillä ehdolla, että niitä ei saa jälleenmyydä sisämarkkinoilla, vai ei.

18 Peak Holding kiisti, että tavaramerkin haltija tai hänen suostumuksellaan joku muu olisi saattanut tavarat markkinoille. Vaikka tavaramerkkioikeus olisi sammunut, kun tavaroita oli pidetty kaupan Base Campin myymälässä, tämä sammuminen oli sen

mukaan peruuntunut ja tavaramerkkioikeus oli palautunut sen jälkeen, kun tavarat oli palautettu varastoon.

19 Lunds tingsrätt hylkäsi kanteen ja katsoi, että tavarat oli tosiasiallisesti saatettu markkinoille, kun ne oli saatettu kuluttajien saataville Base Campin myymälässä, ja että tavaramerkkioikeus ei ole voinut tämän jälkeen palautua.

20 Peak Holding valitti Lunds tingsrättin antamasta tuomiosta ennakkoratkaisupyynnön esittäneeseen tuomioistuimeen.

21 Todettuaan, että Peak Holdingin ja Axolin-Elinorin välinen oikeusriita herättää kysymyksen direktiivin 7 artiklan 1 kohdan sisältämän ilmaisun "saattanut markkinoille" tulkinnasta, Hovrätten över Skåne och Blekinge päätti lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

1) Onko tavara katsottava saatetun markkinoille, kun tavaramerkin haltija on

a) maahantuonut ja tuontitullannut sen yhteismarkkinoille siinä tarkoituksessa, että se myydään siellä?

b) pitänyt sitä kaupan tavaramerkin haltijan omissa myymälöissä tai tavaramerkin haltijaan sidoksissa olevien yhtiöiden myymälöissä yhteismarkkinoilla ilman, että tavara on luovutettu?

2) Jos tavara on saatettu markkinoille jonkin edellä esitetyn vaihtoehdon mukaan ja tavaramerkkioikeus on tämän myötä sammunut ilman, että tavara on luovutettu, voiko tavaramerkin haltija peruuttaa sammumisen palauttamalla tavaran varastoon?

3) Onko tavara katsottava saatetun markkinoille, kun tavaramerkin haltija on luovuttanut sen sisämarkkinoilla toiselle yhtiölle, jos tavaramerkin haltija on luovutuksen yhteydessä asettanut ostajalle ehdon, että tällä ei ole oikeutta myydä tavaraa edelleen yhteismarkkinoilla?

4) Onko kolmanteen kysymykseen annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että tavaramerkin haltija luovuttaessaan sen tavaraerän, johon tavara sisältyi, antoi ostajalle luvan myydä edelleen pienehkön osan tavaroista yhteismarkkinoilla yksilöimättä kuitenkaan sitä, mitä yksittäisiä tavaroita lupa koski?"

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen kysymys

22 Kun otetaan huomioon kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevan asian olosuhteet, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii ensimmäisellä kysymyksellään selvittämään, onko direktiivin 7 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että tavaramerkillä varustetut tavarat on katsottava saatetun markkinoille ETA:ssa, kun tavaramerkin haltija on tuonut ne ETA:han siellä myytäväksi tai kun tavaramerkin haltija on saattanut ne kuluttajien saataville ETA:ssa omissa myymälöissään tai siihen sidoksissa olevan yhtiön myymälöissä, vaikka se ei ole saanut niitä myydyksi.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

23 Peak Holding ja komissio katsovat, että tavaramerkkioikeus sammuu ainoastaan, kun tavaramerkin haltija tai hänen suostumuksellaan joku muu on myynyt tavaran ETA:ssa. Niiden mukaan ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä tarkoitetuissa tilanteissa tavaramerkkioikeus ei ole sammunut.

24 Axolin-Elinor väittää, että tavaramerkin haltijan oikeus sammuu jo sillä perusteella, että tavara tuodaan ETA:han, tullataan ja varastoidaan siellä myyntitarkoituksessa. Toissijaisesti se väittää, että tavaramerkkioikeus sammuu, kun sen haltija saattaa tavaran kuluttajien saataville, vaikka luovutusta ei tapahdu.

25 Ruotsin hallitus katsoo, että direktiivin eri kieliversiot on ymmärrettävä siten, että niissä edellytetään tavaramerkin haltijan ryhtyneen markkinoille suunnattuun toimenpiteeseen, jotta tavara voitaisiin katsoa saatetun markkinoille.

26 Ruotsin hallituksen mukaan tavaraa ei voida katsoa saatetun markkinoille ETA:ssa jo sillä perusteella, että tavaramerkin haltija on tuonut sen ETA:han, tullannut sen ja varastoinut sen siellä, koska mitään näistä toimenpiteistä ei ole suunnattu markkinoille.

27 Tavaramerkkioikeus sammuu sen mukaan myöhemmin, kun tavaramerkkioikeuden haltija tai kuka tahansa tämän tavaramerkin käyttöoikeuden saanut henkilö saattaa tavaran kuluttajien saataville ETA:ssa.

28 Ruotsin hallituksen mukaan tavaramerkkioikeus ei sammu, kun tavaramerkin haltija tarjoaa tavaroitaan ETA:ssa jälleenmyyjille, sillä myyntitarjous koskee usein ainoastaan tiettyä määrää kyseisiä tavaroita. Viimeksi mainitussa tapauksessa on mahdotonta yksilöidä niitä tavaroita, joiden osalta tavaramerkkioikeus on sammunut. Tarjousta, joka ei ole johtanut luovutukseen, ei myöskään voida pitää tavaramerkin haltijan riittävän lopullisena määräämistoimena.

29 Ruotsin hallituksen mukaan tavaramerkkioikeus sammuu, kun tavara tosiasiallisesti luovutetaan jälleenmyyjälle, jos tämä muodostaa markkinoille suunnatun toimenpiteen. Samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden välistä luovutusta on pidettävä konsernin sisäisenä toimenpiteenä, joka ei aiheuta tavaramerkkioikeuden sammumista.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

30 On huomautettava, että direktiivin 5–7 artiklalla on täysin yhdenmukaistettu ne säännökset, jotka koskevat tavaramerkkiin perustuvia oikeuksia, ja että näissä artikloissa määritellään näin ne oikeudet, jotka tavaramerkin haltijoilla on yhteisössä (asia C-355/96, Silhouette International Schmied, tuomio 16.7.1998, Kok. 1998, s. I-4799, 25 ja 29 kohta ja yhdistetyt asiat C-414/99–C-416/99, Zino Davidoff ja Levi Strauss, tuomio 20.11.2001, Kok. 2001, s. I-8691, 39 kohta).

31 Direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa käytetty ilmaisu "saattanut markkinoille" ETA:ssa muodostaa ratkaisevan tekijän tämän direktiivin 5 artiklassa tarkoitetun tavaramerkin haltijan yksinoikeuden lakkaamisen kannalta (ks. asia C-244/00, Van Doren + Q, tuomio 8.4.2003, Kok. 2003, s. I-3051, 34 kohta).

32 Ilmaisulle on näin ollen annettava yhteisön oikeusjärjestyksessä yhdenmukainen tulkinta (ks. analogisesti em. yhdistetyt asiat Zino Davidoff ja Levi Strauss, tuomion 41–43 kohta).

33 Pelkästään direktiivin 7 artiklan 1 kohdan sanamuodon perusteella ei voida määrittää, onko tavaramerkin haltijan ETA:han tuomat tai siellä kaupan pitämät tavarat katsottava "saatetun markkinoille" ETA:ssa tässä säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Näin ollen kyseisen säännöksen tulkinnassa on tukeuduttava direktiivin systematiikkaan ja tavoitteisiin.

34 Direktiivin 5 artiklassa tavaramerkin haltijalle annetaan yksinoikeus, jonka perusteella haltija saa kieltää muita muun muassa maahantuomasta haltijan tavaramerkillä varustettuja tavaroita, tarjoamasta niitä, laskemasta niitä liikkeelle tai varastoimasta niitä tällaista tarkoitusta varten. Direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa säädetään poikkeuksesta tähän pääsääntöön, koska siinä säädetään, että tavaramerkin haltijan oikeus sammuu, kun hän tai hänen suostumuksellaan joku muu on saattanut tavarat markkinoille ETA:ssa (ks. em. yhdistetyt asiat Zino Davidoff ja Levi Strauss, tuomion 40 kohta ja em. asia Van Doren + Q, tuomion 33 kohta).

35 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että direktiivin tavoitteena on taata tavaramerkin haltijalle yksinoikeus tavaramerkin käyttämiseen, kun tavaramerkillä varustetut tavarat lasketaan ensimmäistä kertaa liikkeelle (ks. erityisesti yhdistetyt asiat C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, Bristol-Myers Squibb ym., tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. I-3457, 31, 40 ja 44 kohta).

36 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut myös, että täsmentäessään, että tavaroiden markkinoille saattaminen ETA:n ulkopuolella ei sammuta tavaramerkin haltijan oikeutta kieltää näiden tavaroiden tuontia ilman hänen suostumustaan, yhteisöjen lainsäätäjä on näin ollen mahdollistanut sen, että tavaramerkin haltija voi määrätä tavaramerkillä varustettujen tavaroiden ensimmäisestä liikkeelle laskemisesta ETA:ssa (ks. asia C-173/98, Sebago ja Maison Dubois, tuomio 1.7.1999, Kok. 1999, s. I-4103, 21 kohta; em. yhdistetyt asiat Zino Davidoff ja Levi Strauss, tuomion 33 kohta ja em. asia Van Doren + Q, tuomion 26 kohta).

37 Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi korostanut, että direktiivin 7 artiklan 1 kohdalla pyritään tekemään mahdolliseksi se, että tavaramerkillä varustetun tavaran yksittäinen kappale voitaisiin laskea uudelleen liikkeelle ilman, että tavaramerkin haltija voisi sitä vastustaa (ks. asia C-63/97, BMW, tuomio 23.2.1999, Kok. 1999, s. I-905, 57 kohta ja em. asia Sebago ja Maison Dubois, tuomion 20 kohta).

38 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että tavaramerkin on oltava takeena siitä, että kaikki sillä varustetut tavarat tai palvelut on tuotettu tai jaeltu yhden ja saman, niiden laadusta vastaavan yrityksen valvonnassa, jotta tavaramerkki voisi täyttää keskeisen tehtävänsä siinä vääristymättömän kilpailun järjestelmässä, joka EY:n perustamissopimuksella pyritään luomaan (ks. erityisesti asia C-299/99, Philips, tuomio 18.6.2002, Kok. 2002, s. I-5475, 30 kohta).

39 Käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole kiistetty sitä, että kun tavaramerkin haltija myy tavaramerkillään varustettuja tavaroita ETA:ssa kolmannelle, tavaramerkin haltija saattaa tavarat markkinoille direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

40 Myynti, jonka avulla tavaramerkin haltija voi realisoida tavaramerkkinsä taloudellista arvoa, aiheuttaa direktiivillä myönnettyjen yksinoikeuksien — erityisesti oikeuden kieltää kolmatta luovutuksensaajaa jälleenmyymästä hänen tuotteitaan — sammumisen.

41 Sen sijaan kun tavaramerkin haltija maahantuo tavaroitaan myydäkseen niitä ETA:ssa tai kun se pitää niitä siellä kaupan, se ei saata niitä markkinoille direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

42 Tällaiset toimet eivät siirrä kolmansille oikeutta määrätä tavaramerkillä varustetuista tavaroista. Niiden avulla tavaramerkin haltija ei voi realisoida tavaramerkin taloudellista arvoa. Tällaisten toimien jälkeenkin tavaramerkin haltijalla on intressi valvoa edelleen täysimääräisesti tavaramerkillään varustettuja tavaroita erityisesti niiden laadun takaamiseksi.

43 Lisäksi on todettava, että direktiivin 5 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdassa, jotka koskevat tavaramerkin haltijan yksinoikeuden sisältöä, erotetaan toisistaan tavaroiden tarjoaminen, niiden liikkeelle laskeminen, niiden varastoiminen tällaista tarkoitusta varten ja niiden maahantuonti. Näin ollen myös tämän säännöksen sanamuoto vahvistaa sen, että tavaroiden maahantuontia ETA:han tai niiden tarjoamista siellä ei voida samastaa niiden markkinoille saattamiseen.

44 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivin 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tavaramerkillä varustettuja tavaroita ei ole katsottava saatetun markkinoille ETA:ssa, kun tavaramerkin haltija on tuonut ne ETA:han siellä myytäväksi tai kun tavaramerkin haltija on saattanut ne kuluttajien saataville ETA:ssa omissa myymälöissään tai siihen sidoksissa olevan yhtiön myymälöissä, mutta se ei ole saanut niitä myydyksi.

Toinen kysymys

45 Toinen kysymys on esitetty ainoastaan siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen vastattaisiin myöntävästi.

46 Näin ollen siihen ei ole tarpeen vastata.

Kolmas kysymys

47 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, sulkeeko kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa tavaramerkin haltijan ja ETA:han sijoittautuneen toimijan välisen kauppakirjan sisältämä määräys, jolla kielletään tavaran jälleenmyynti ETA:ssa, pois sen mahdollisuuden, että tavara on saatettu markkinoille ETA:ssa direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, ja estääkö se näin ollen tavaramerkin haltijan yksinoikeuden sammumisen tilanteessa, jossa tavara jälleenmyydään ETA:ssa kiellon vastaisesti.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

48 Peak Holding korostaa, että direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sammuminen edellyttää sitä, että tavaramerkin haltija itse tai hänen suostumuksellaan joku muu on saattanut tavaran markkinoille. Sammuminen edellyttää näin ollen molemmissa tapauksissa tavaramerkin haltijan suostumusta. Sen mukaan sammumista ei näin ollen tapahdu, kun tavaramerkin haltija myy tavaran, jos se määrää säilyttävänsä tavaramerkkioikeutensa. Mikäli tätä määräystä ei noudateta, tavaraa ei ole saatettu markkinoille tavaramerkin haltijan suostumuksella, jolloin sammumista ei tapahdu.

49 Axolin-Elinor, Ruotsin hallitus ja komissio katsovat, että kolmannessa kysymyksessä tarkoitettu määräys ei estä sammumista, vaan sammuminen tapahtuu suoraan lain nojalla. Tällaiseen määräykseen ei voida vedota kolmatta vastaan. Jälleenmyyntiä koskevan kiellon noudattamatta jättäminen merkitsee sopimusrikkomusta eikä immateriaalioikeuksien loukkaamista. Sammumisen oikeusvaikutuksia kolmansiin nähden ei näin ollen jätetä sopimuspuolten määräysvaltaan riippumatta siitä, millaisia velvoiteoikeuteen kuuluvia vaikutuksia sopimuksella on tarkoitus olla. Muunlainen tulkinta olisi ristiriidassa direktiivin 7 artiklan 1 kohdan tarkoituksen kanssa.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

50 Direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa asetetaan yhteisönlaajuisen sammumisen edellytykseksi joko se, että tavaramerkin haltija itse on saattanut tavaran markkinoille ETA:ssa, tai se, että tavaran on saattanut markkinoille ETA:ssa joku muu, mutta tavaramerkin haltijan suostumuksella.

51 Ensimmäiseen kysymykseen annetusta vastauksesta seuraa, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa se, että tavaramerkin haltija on saattanut tavaran markkinoille ETA:ssa, edellyttää sitä, että se on myynyt tavaroita ETA:ssa.

52 Jos tavaroita on myyty ETA:ssa, direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa ei aseteta tavaramerkkioikeuden sammumisen edellytykseksi tavaramerkin haltijan suostumusta siihen, että tavarat lasketaan uudelleen liikkeelle ETA:ssa.

53 Sammuminen aiheutuu yksinomaan siitä, että tavaramerkin haltija saattaa tavaran markkinoille ETA:ssa.

54 Sellaisen kauppakirjan, jolla tavara saatetaan ensimmäistä kertaa markkinoille ETA:ssa, mahdollisesti sisältämä määräys tavaroiden jälleenmyynnin alueellisista rajoituksista koskee yksinomaan tämän kauppasopimuksen osapuolten välisiä suhteita.

55 Tällainen määräys ei voi estää direktiivissä säädettyä tavaramerkin sammumista.

56 Kolmanteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa tavaramerkin haltijan ja ETA:han sijoittautuneen toimijan välisen kauppakirjan sisältämä määräys, jolla kielletään tavaran jälleenmyynti ETA:ssa, ei sulje pois sitä mahdollisuutta, että tavara on saatettu markkinoille ETA:ssa direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, eikä se näin ollen estä tavaramerkin haltijan yksinoikeuden sammumista tilanteessa, jossa tavara jälleenmyydään ETA:ssa kiellon vastaisesti.

Neljäs kysymys

57 Neljännessä kysymyksessä oletetaan, että kolmanteen kysymykseen on vastattu siten, että siinä tarkoitettu määräys sulkee pois sen mahdollisuuden, että tavara on saatettu markkinoille ETA:ssa tilanteessa, jossa se jälleenmyydään ETA:ssa sovitun alueellisen rajoituksen vastaisesti.

58 Siihen ei näin ollen ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

59 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ruotsin hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 89/104/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 2.5.1992 tehdyllä sopimuksella Euroopan talousalueesta, 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tavaramerkillä varustettuja tavaroita ei ole katsottava saatetun markkinoille Euroopan talousalueella, kun tavaramerkin haltija on tuonut ne Euroopan talousalueelle siellä myytäväksi tai kun tavaramerkin haltija on saattanut ne kuluttajien saataville Euroopan talousalueella omissa myymälöissään tai siihen sidoksissa olevan yhtiön myymälöissä, mutta se ei ole saanut niitä myydyksi.**

2) **Kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa tavaramerkin haltijan ja Euroopan talousalueelle sijoittautuneen toimijan välisen kauppakirjan sisältämä määräys, jolla kielletään tavaran jälleenmyynti Euroopan talousalueella, ei sulje pois sitä mahdollisuutta, että tavara on saatettu markkinoille Euroopan talousalueella direktiivin 89/104, sellaisena kuin se on muutettuna sopimuksella Euroopan talousalueesta, 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, eikä se näin ollen estä tavaramerkin haltijan yksinoikeuden sammumista tilanteessa, jossa tavara jälleenmyydään Euroopan talousalueella kiellon vastaisesti.**

Allekirjoitukset